

Klap – Artikel van de week: Elke week een pdf-file met een nieuwsartikel. Een artikel uit de Klap-krant of een volledig nieuw artikel in de weken dat er geen Klap verschijnt. Surf naar www.klapkrant.be en voer de webcode van de laatste Klap in.

Uitgewerkte lessuggesties

1. Over lezen en geluk

- Sluit aan bij het artikel 'Boeken vol geluk' op pag. 5.
- Motivatie
Maart = Jeugdboekenmaand, dat weet ondertussen iedereen. Die campagne is een initiatief van Iedereen Leest. In scholen, bibliotheken, boekhandels en cultuurcentra valt in maart heel wat te beleven. Overal staan kinderboeken in de kijker. Dit jaar is het thema 'Geluk'. Met de werkbladen gaan we dieper in op het thema. We grijpen het artikel aan voor een activiteit begrijpend lezen en ook om stil te staan bij wat 'geluk' betekent voor de leerlingen. Een muzisch tintje mag niet ontbreken: werken met een gedicht van Toon Hermans en een opdracht creatief schrijven. De werkbladen kunnen gebruikt worden in het vak Taal.
- Doelstellingen
 - De leerlingen kunnen een geschreven boodschap reproduceren en interpreteren.
 - De lln. omschrijven personen en gebeurtenissen die hen gelukkig maken.
 - De lln. verwoorden hun mening bij stellingen over 'geluk'.
 - De lln. kunnen de regels van een gedicht in de goede volgorde schikken (aan de hand van een rijmschema).
 - De lln. schrijven een acrostichon.
- Werkwijze
 - **Instap:** Start de les met een gesprek over de affiche van de Jeugdboekenmaand. Op het bord maak je een woordenspin waarbij de leerlingen brainstormen rond het thema 'Geluk'. Daarna lezen de leerlingen het artikel op pag. 5 van Klap. Ze maken individueel de eerste twee opdrachten. Achteraf mogen de leerlingen in kleine groepjes napraten over de opdrachten. In diezelfde (of in andere) groepjes houden ze het stellingenspel (opdracht 3), waarbij ze hun mening over de stellingen aan elkaar verwoorden. Als afsluiter is er een schrijfoopdracht (opdracht 4). Leg uit wat een acrostichon is en geef de instructie. Daarna voeren de leerlingen de schrijfoopdracht individueel uit. Achteraf verwoorden ze wat ze ontdekt hebben in het gedicht van Toon Hermans en stellen ze hun acrostichon 'Geluk' aan elkaar voor.
- Tips
 - Op de website van Jeugdboekenmaand (www.jeugdboekenmaand.be) vind je een handleiding ter ondersteuning van je lessen. In de handleiding is een link opgenomen naar de inspiratietekst rond het thema 'Geluk'. De handleidingen van voorbije jaren kan je ook

nog raadplegen. Ook kan je hier zoeken naar boekentips per leeftijdscategorie en activiteiten in de buurt.

- Meer boekeninitiatieven lees je op de website van Iedereen Leest (www.iedereenleest.be).
- Op de website van Gezond Leven vind je meer info over 'geluk' op de pagina's over de geluksdriehoek (www.gezondleven.be/themas/mentaal-welbevinden/geluksdriehoek).
- In het boek *Geluk voor kinderen* (Leo Bormans, uitgeverij Lannoo) geeft de schrijver in tien hartverwarmende verhalen (rond tien geluksvogels) waarden mee die de basis vormen voor een hoopvol en gelukkig leven.

2. Boer, wat zeg je van mijn antwoorden?

- Sluit aan bij het dossier 'De boer op' op pag. 7 t.e.m. 9.
- Motivatie
Op een boerderij is altijd heel veel te doen. De meeste kinderen ontdekken en beleven de boerderij graag. In deze les komen ze onder meer te weten welke planten en dieren er op een boerderij te vinden zijn en welke werkzaamheden er allemaal gebeuren. Ook beseffen ze dat ze afhankelijk zijn van de boeren voor hun dagelijks eten. De les past in het vak Wereldoriëntatie, deeldomeinen 'wetenschap en techniek' en 'natuur'.
- Doelstellingen
 - De leerlingen vinden de antwoorden op vragen in artikels.
 - De lln. vullen een woordraadsel in met woorden uit het dossier.
 - De lln. beoordelen uitspraken als juist of fout.
 - De lln. vullen dierenfamilies aan.
 - De lln. werken in duo's samen.
- Werkwijze
 - **Instap:** Start met een quiz over boerderijgeluiden: www.computermeester.be/boerderijdieren.htm Welke dieren hoor je? Waar kan je deze dieren zien?
 - **Kern:** Hou nu een korte brainstorm over de boerderij. Wat weten de leerlingen al over deze plek? Wat zouden ze nog graag te weten komen? Wat gebeurt er allemaal op een boerderij? Welke taken heeft een boer(in)? Welke verschillende soorten boeren zijn er? Waarom is een lokale boerderij belangrijk? Lees samen met de leerlingen het dossier in Klap. Zet van elk artikel de sleutelwoorden op het bord. Los de vragen onder 1.a.

klassikaal op. Vervolgens verdeel je de klas in duo's. Ze beantwoorden de rest van de vragen per twee. Je geeft de leerlingen hiervoor een half uur werktijd. Zorg ervoor dat ze ook zaken kunnen opzoeken op het internet.

Eventuele differentiatie: geef de in te vullen namen van de dierenfamilies (opdracht 4) aan de duo's die hier grote moeite mee hebben. Help ook die duo's waar het samenwerken minder vlot gaat. Je kan ook even ingaan op de actualiteit van de boerenprotesten. Wat weten de leerlingen hiervan? Waarom zijn de boeren boos?

- Slot: Las met de leerlingen een kort feedbackmoment in. Welke tips (deze opdracht kon beter) en tops (deze opdracht gaat al heel vlot) van het duo-werk nemen ze mee?

- Tip: Laat de leerlingen tijdens een ontdekkingsstocht een boerderij in de buurt verkennen. Ze luisteren er naar de boer of boerin. Zo maken ze kennis met de werkzaamheden die op een boerderij gebeuren om voedsel te produceren. Op de website www.metdeklasdeboerop.be/lesmateriaal vind je zeker en vast nog meer inspiratie.

3. Interviews onder de loep

- Sluit aan bij de interviews (pag. 10) van Klap maart en Klap februari.
- Motivatie
Het lezen van het nieuwste interview in Klap kan de aanleiding zijn om een lente-actie te ondernemen in de schooltuin. Als de school niet over een schooltuin beschikt, wakkert het interview misschien wel de zin aan om er eentje in te richten. Het interview sluit ook aan bij het thema van (gezonde) voeding of de herkomst ervan. In deze les nemen we ook het vorige interview erbij. Naar aanleiding hiervan kan je het over de hobby's van de leerlingen hebben. Hoe ver willen zij gaan voor hun hobby of sport? Ten slotte kan je aandacht schenken aan de specifieke vorm van die twee teksten: het interview.
- Doelstellingen
 - De leerlingen lezen de teksten van de interviews aandachtig.
 - De lln. zoeken in de teksten naar antwoorden op vragen.
 - De lln. gebruiken informatie uit de teksten om een eigen mening of idee te vormen.
 - De lln. stellen de vragen voor een eigen interview op en nemen het interview ook af.
- Werkwijze
 - Instap: Taalbeschuwing: maak drie woordkaarten: bos, land en bouw. Laat alle mogelijke samenstellingen maken. Zoek telkens samen naar een goede omschrijving van het ontstane begrip.
 - Vertel achteraf dat de combinatie van de drie woorden samen de laatste jaren aan een opmars bezig is in Vlaanderen: boslandbouw. Toon daarna dit korte filmpje

van ILVO (38 seconden): <https://ilvo.vlaanderen.be/nl/nieuws/de-vele-gezichten-van-agroforestry>

- Kern: Bied het interview uit Klap maart aan. Geef de leerlingen voldoende tijd om de tekst te lezen. Pols of ze in dit interview iets uit het filmpje herkennen. Hierna kunnen de vragen van het eerste werkblad opgelost worden, individueel of in duo's, gevolgd door een klassikale verbetering. Vervolgens neem je het interview uit Klap februari erbij. Hierin lezen we hoe een hobby een beroep werd. Hou een kort klasgesprek over de hobby's van de leerlingen. Zijn er leerlingen die stiekem hopen dat ze van hun hobby hun beroep kunnen maken? Tot welke offers zijn zij bereid? Bv. Willen ze naar school gaan in een ander land? Willen ze in een ander land werken en wonen? Hierna vullen de leerlingen ook de vragen over dit interview in, individueel of in duo's, gevolgd door een klassikale verbetering. Daarna kan je dieper ingaan op het interview als tekstvorm. Bekijk samen de opbouw van de teksten. Vergelijk de eerste vraag van beide interviews. Die dient als ijsbreker: de geïnterviewde laten wennen aan de situatie en de betrokkenheid van de interviewer laten voelen. Daarna komt een niet al te moeilijke vraag over de persoon of onderneming. De derde vraag peilt meer specifiek naar persoonlijke ervaringen of concreet gedrag bij het onderwerp. Vervolgens komen een of meer 'sleutelvragen' aan bod: wat je echt te weten wil komen. Hier kan het gaan om gevoelens en houdingen omtrent het onderwerp. Als einde kan je iets bevragen dat nog niet aan bod kwam of een kernachtige samenvatting geven. Globaal kan je stellen dat de vragen:

- in spreektaal gesteld worden;
- open vragen zijn (behalve de eindvragen, maar de ja of nee worden wel uitgelegd);
- soms vervat zitten in een soort van 'stelling'.
- Slot
 - In een les creatief schrijven kan een eigen interview voorbereid worden. Breng dan die laatste kenmerken nog eens onder de aandacht. Denk er samen over na wie er geïnterviewd kan worden: misschien een medeleerling, of een familielid, een handelaar uit de buurt ... Eventueel sluiten de interviews aan bij een thema uit de les Wereldoriëntatie (bv. beroepen, het leven vroeger).
- Tips aansluitend bij het interview van maart
 - Zoek in je eigen buurt een initiatief vergelijkbaar met de Pomona Boerderij. Wedden dat ze jouw klas met open armen ontvangen?
- Boekentips
 - *Tuinieren is leuk!* (diverse auteurs, Kluitman, 2021)
 - *Duurzaam tuinieren voor kinderen* (Anne Wieggers, VOLT, 2021)
 - *Een toekomstvisie op schoolspeelplaatsen – Groen, gezellig en avontuurlijk!* (Katrijn Gijsel, Tine Vanfrechem, Politeia, 2017)

Sleutel bij de werkbladen

1. Over lezen en geluk

1. Maart is Jeugdboekenmaand. Dan staan kinder- en jeugdboeken op heel veel plekken in de kijker.
 2. a. de wereld (omgeving) – b. andere mensen, kinderen – c. jezelf
 3. a. taalvaardiger worden – b. beter geconcentreerd zijn – c. het is ontspannend
 4. eigen antwoord
2. – 3. eigen antwoorden
4. 1. het heeft geen enkel nut
te juichen of te morren
je ziet de bloemen die je plukt
toch mettertijd verdorren
de grote kans schuilt altijd weer
in 't omgaan met je kansen
als het geluk jouw kant opkomt
dan moet je ermee dansen.
2. eigen antwoord

2. Boer, wat zeg je van mijn antwoorden?

1. Veeteelt: de boer houdt dieren voor vlees, melk of eieren.
– Akkerbouw: de boer verbouwt voedsel op akkers zoals granen, groenten en aardappelen. – Pluimveebedrijf: de boer heeft gevogelte, zoals kippen, voor het produceren van eieren en/of vlees. – Fruitteelt: de boer heeft boomgaarden waar hij fruit verbouwt. – Glasteelt: de boer verbouwt groente en fruit in serres (kassen). – Stikstof: een kleur- en reukloos gas dat overal om ons heen is, het kan schadelijk zijn voor mens en milieu.
– Protesteren: het uitdrukken van negatieve gevoelens omtrent bepaalde politieke of maatschappelijke problemen.
2. waar: a, b, d, e, f – niet waar: c, g
3. 1. akkers – 2. gifstoffen – 3. schadelijk – 4. hydrocultuur – 5. stallen – 6. wangzakken – 7. aquaponie – 8. mest – 9. wortelen
4. haan, kip, kuiken – reu, teef, puppy – kater, poes, kitten – stier, koe, kalf – hengst, merrie, veulen – ram, ooi, lam – beer, zeug, big – bok, geit, lam – woerd, eend, pijltje (piel)
5. eigen antwoord

3. Interviews onder de loep

- A. 1. bestrijden = vechten tegen / biodiversiteit = het voorkomen van veel verschillende planten- en diersoorten / boslandbouw = de teelt van bomen of struiken wordt gecombineerd met de teelt van landbouwgewassen of vee / coöperanten = leden van de vereniging waarin men samenwerkt om in bepaalde behoeften te voorzien / gewassen = planten die aan het groeien zijn op het veld / houtwal = een aarden wal begroeid met bomen of struiken, die een lijnvormig element in een landschap vormt / kunstmest = een combinatie van chemische stoffen die aan de aarde toegevoegd wordt en die ervoor zorgt dat planten goed groeien
2. a: nieuwsbrief schrijven – winkel bemannen – bezoekers rondleiden (+ eigen antwoord)
b: onkruid wieden – houtwallen aanleggen – grond bemesten (+ eigen antwoord)
- B. 1. *Het Zwanenmeer – Romeo en Julia – Doornroosje*
2. aanleg: bewegingen kunnen nadoen, gevoel voor ritme / fysieke eigenschappen: lange, rechte benen en lange armen / training: veel oefenen / motivatie: eens begonnen, het goed willen doen / zelfzorg: aandacht voor slapen, eten, pijn / mentale vaardigheid: geen schrik om te dansen voor publiek
3. eigen antwoord
- C. 1. Er zijn geen tussentitels. Er zijn vragen en antwoorden; de vragen bestaan uit 1 of 2 zinnen, de antwoorden zijn langer.
2. Nee, er is eerst een inleiding. Dat is hetzelfde als bij de langere artikels.
3. - 4. eigen antwoorden

4. Klap Nieuwsquiz 7

1. b – 2. a – 3. c – 4. a – 5. b – 6. b – 7. a – 8. a – 9. b – 10. c

Over lezen en geluk (1)

1. Bij het Klap-artikel

1. Waarom is maart een leuke maand voor boekenwormen?

2. Wie of wat valt er te ontdekken als je boeken leest?

a.

b.

c.

3. In de paragraaf 'Verrijkend' lees je drie voordelen van boeken lezen. Welke?

a.

b.

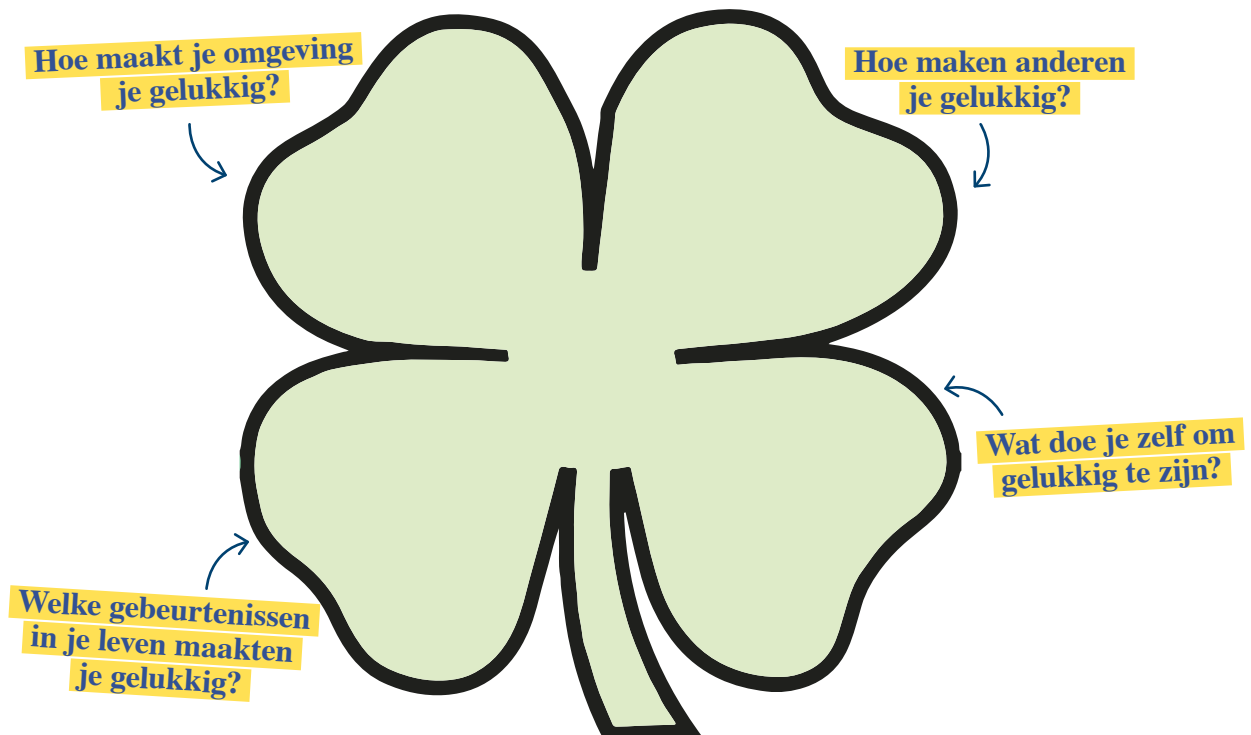
c.

4. Wanneer ben je eens ongelukkig geweest?

Hoe ging je daarmee om?

2. Gelukkig zijn

Schrijf in elk blaadje van het klavertje vier twee voorbeelden.

Over lezen en geluk (2)

3. Je mening

Wat is jouw mening over deze stellingen? Spreek erover in een groepje.

Geld maakt niet gelukkig.

Knap uitziende mensen zijn gelukkiger dan mensen die er minder knap uitzien.

Gelukkige mensen leven langer.

Waar liefde is, is geluk.

Gelukkige mensen hebben niet het beste van alles, ze maken van alles het beste.

Je bent gelukkiger als de zon schijnt.

4. Gedichten

1. Toon Hermans schreef een gedicht met als titel 'Geluk'.

De 2de regel rijmt op de 4de regel. De 6de regel rijmt op de 8ste regel.

Kan jij de regels in de juiste volgorde zetten?

		GELUK
	1	het heeft geen enkel nut
toch mettertijd verdorren	2	
als het geluk jouw kant opkomt	3	
te juichen of te morren	4	
de grote kans schuilt altijd weer	5	
dan moet je ermee dansen	6	
je ziet de bloemen die je plukt	7	
in 't omgaan met je kansen	8	

2. Stel zelf een kort schrijfseltje over 'geluk' op.

Elke regel begint met een letter van het woord.

G

E

L

U

K

Boer, wat zeg je van mijn antwoorden? (1)

1. Heb je het dossier samen goed doorgenomen?

Geef een omschrijving van deze begrippen in je eigen woorden.

a. Veeveelt:

.....

b. Akkerbouw:

.....

c. Pluimveebedrijf:

.....

d. Fruitteelt:

.....

e. Glasteelt:

.....

f. Stikstof:

.....

g. Protesteren:

.....

2. Heb je het dossier goed gelezen?

Zet een kruisje in de juiste kolom.

	waar	niet waar
a. Tegenwoordig zijn de meeste boerderijen groot.		
b. Biologische boeren doen aan landbouw door met de natuur samen te werken.		
c. Varkens leven vaak buiten in een wei.		
d. Een herder is een persoon die op een kudde dieren past en ermee rondtrekt.		
e. Bij hydrocultuur staan de planten in serres met hun wortels in water.		
f. Bijen zorgen voor de bestuiving van groenten en fruit.		
g. De korenwolf is de naam van een bepaalde hamstersoort en die soort komt tegenwoordig vaak voor in België.		

3. Wat heb je allemaal onthouden na het lezen van het dossier?
 Zoek bij twijfel de antwoorden in je dossier. **IJ = 1 VAKJE**

VERTICAAL

1. Grasvelden of stukken grond waar gewassen op worden verbouwd.
2. Stoffen die niet goed zijn voor het milieu.
3. Nadelig; schade toebrengen.
5. De verblijven van boerderijdieren.
7. Het kweken van vissen wordt gecombineerd met de teelt van planten. De planten halen hun voedingsstoffen uit het water waarin de vissen gezwommen hebben.
8. Uitwerpselen van sommige dieren waarmee men land vruchtbaar maakt.

HORIZONTAAL

4. Het kweken van planten in water.
6. Elastische zakken in de bek of muil van een dier (bv. hamster) die gebruikt worden om voedsel op te slaan.
9. Woelen; varkens doen dit op zoek naar wortels, insecten en fruit.

Boer, wat zeg je van mijn antwoorden? (3)

4. Dierenfamilies

Wie hoort bij wie? Vervolledig de tabel.

	vader	moeder	kind
			
			
			
			
			
			
			
			
			

Boer, wat zeg je van mijn antwoorden? (4)

5. Even terugkijken op de les.
Hoe liep het voor jou?

Ik kan vlot vragen beantwoorden bij een dossier.	
Ik kan uitspraken uit een dossier als juist of fout beoordelen.	
Ik kan in een dossier de antwoorden op een woordraadsel terugvinden.	
Ik kan dierenfamilies samenstellen.	

A. Maart

1. In de tekst staan een aantal moeilijke woorden.

Gebruik de context in de tekst om de betekenis van elk woord te achterhalen.

Verbind elk woord met de juiste uitleg.

coöperanten •	• vechten tegen
kunstmest •	• het voorkomen van veel verschillende planten- en diersoorten
boslandbouw •	• een combinatie van chemische stoffen die aan de aarde toegevoegd wordt en die ervoor zorgt dat planten goed groeien
gewassen •	• leden van de vereniging waarin men samenwerkt om in bepaalde behoeften te voorzien
biodiversiteit •	• een aarden wal begroeid met bomen of struiken, die een lijnvormig element in een landschap vormt
bestrijden •	• de teelt van bomen of struiken wordt gecombineerd met de teelt van landbouwgewassen of vee
houtwal •	• planten die aan het groeien zijn op het veld

2. Zoek in de tekst 3 dingen die ...

medewerkers met verschillende talenten kunnen doen in de vereniging:

men doet bij het bewerken van de grond:

Waar ben jij zelf goed in?

Of waar zou jij graag aan meehelpen?

Teken er een hartje voor.

B. Februari

1. In de tekst lees je de namen van drie bekende balletvoorstellingen.
Hieronder zie je foto's uit die voorstellingen.
Kan je bij elke foto de juiste naam schrijven?

2. In het interview schetst danslerares Aki Saito de factoren die bij ballet voor succes kunnen zorgen.
Geef bij elke factor een concreet voorbeeld uit de tekst.

- ▶ aanleg: _____
- ▶ fysieke eigenschappen: _____
- ▶ training: _____
- ▶ motivatie: _____
- ▶ zelfzorg: _____
- ▶ mentale vaardigheid om onder (grote) druk te presteren: _____

3. Aki Saito won een studiebeurs. Daarmee kon ze nog bijleren op hoog niveau.
Voor welke hobby zou jij wel een studiebeurs willen?

C. Interviews

1. Wat maakt de tekst op pagina 10 anders dan de teksten op de andere pagina's van Klap?

2. Begint het interview meteen met de eerste vraag?

3. Fantaseer er even op los.

Als taal en afstand geen probleem zouden zijn, wie zou jij dan graag eens interviewen?

4. Spreek nu met de klas af wie jullie gaan interviewen.

Mogelijkheden: een medeleerling, een leraar of andere werknemer van de school, een familielid, een buur, iemand met een specifiek beroep of een specifieke hobby.

Deze persoon ga ik interviewen:

Deze zes vragen ga ik stellen:

▶

▶

▶

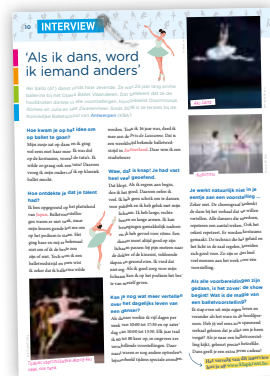
▶

▶

▶

Schrijf je vragen en antwoorden achteraf netjes uit.

Bedenk dan een inleiding zoals je ziet bij de Klap-interviews.

Sluit aan bij de Klapkrant van maart 2023.

Zet een kruisje voor het juiste antwoord.

1. Waarom komen trekvogels in de lente terug naar ons land?

- a. Om eieren te leggen.
- b. Om voedsel te vinden.
- c. Omdat het in ons land altijd lekker warm is.

2. Hoe heet het extra geld dat je van de bank krijgt voor je spaargeld?

- a. intrest
- b. extraatje
- c. zakgeld

Foto Freepik

3. Wie schreef het toneelstuk *Romeo & Julia*?

- a. de acteurs van het KIDconcert
- b. het symfonieorkest
- c. de schrijver Shakespeare

4. Wat wordt bedoeld met het woord 'non-fictie'?

- a. waargebeurd
- b. fantasieverhaal
- c. strip

5. Wat of wie produceert **geen** stikstof?

- a. een fabriek
- b. een fiets
- c. een koe

Foto Pixels

6. Een biggetje weegt bij de geboorte 1 kilo. Na 6 maanden is dat 100 kilo.

Hoeveel groeit een biggetje ongeveer per maand?

- a. ongeveer 10 kilo
- b. ongeveer 17 kilo
- c. ongeveer 20 kilo

7. Waardoor is de korenwolf een zeldzaam dier geworden?

- a. Doordat boeren te vaak maaien.
- b. Doordat er steeds minder bos is.
- c. Doordat de korenwolf veel water nodig heeft.

Foto Pixels

8. Wat wordt er in de maand maart gezaaid?

- a. broccoli, bloemkool, wortelen
- b. komkommers, bietjes, basilicum
- c. venkel, bosuitjes, sla

9. Waarom raakte een vrouw het kunstwerk *Ballonhond (Blauw)* aan?

- a. Ze dacht dat het beeld onbreekbaar was.
- b. Ze wilde voelen of het kunstwerk van een ballon was gemaakt.
- c. Ze dacht dat je het kunstwerk gewoon mocht aanraken.

10. Hoeveel oogst moesten boeren vroeger afstaan aan de kasteelheer van Sosoye?

- a. een kwart van hun oogst
- b. de helft van hun oogst
- c. een tiende van hun oogst